

Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції

**Україна і світ:
діалог мов та культур**

30 березня – 1 квітня 2016 року

Київ
Вид. центр КНЛУ
2016

Україна і світ: діалог мов та культур: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 30 березня – 1 квітня 2016 року. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2016. – 795 с.

У збірнику вміщено матеріали конференції, які присвячені основним проблемам сучасного мовознавства, літературознавства, методики мовної освіти, а також педагогічним, психологічним, культурологічним та історичним проблемам розвитку освіти у світі Болонських реалій.

Члени Редколегії:

Матвієнко О. В., докт. пед. наук, проф., проректор з наукової роботи;

Бігич О. Б., докт. пед. наук, проф., кафедри методики викладання іноземних мов;

Бондаренко О. Ф., член-кор. НАПН України, докт. психол. наук, проф., зав. кафедри психології і педагогіки;

Валігура О. Р., докт. філол. наук, проф., зав. кафедри германської і фіно-угорської філології;

Валюх З. О., докт. філол. наук, проф., зав. кафедри української філології;

Воробйова О. П., докт. філол. наук, проф., зав. кафедри лексикології і стилістики англійської мови імені професора О.М. Мороховського;

Гамзюк М. В., докт. філол. наук, проф., зав. кафедри німецької філології;

Денисова С. П., докт. філол. наук, проф., зав. кафедри зіставного мовознавства і теорії та практики перекладу;

Долгополова Л. А., докт. філол. наук, проф., зав. кафедри німецької мови і перекладу;

Кагановська О. М., докт. філол. наук, проф., зав. кафедри романської філології;

Ніколаєва С. Ю., докт. пед. наук, проф., зав. кафедри методики викладання іноземних мов;

Ніконова В. Л., докт. філол. наук, проф., зав. кафедри англійської філології факультету перекладачів;

Пирогов В. Л., канд. філол. наук, доц., зав. кафедри мов та цивілізацій Далекого Сходу;

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Готуючись до уроку іноземної мови в початковій школі, учитель має враховувати і психологічні особливості своїх учнів, і відбирати лексичний матеріал за принципами, які допоможуть зробити заняття ефективним та захоплюючим.

ЛІТЕРАТУРА

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / [науковий редактор українського видання С. Ю. Ніколаєва]. – К. : Ленвіт, 2003 – 273 с.
2. Карп'юк О. Д. Особливості комунікативно орієнтованого навчання англійської мови у початковій школі за серією навчально-методичних комплектів для 2–3 класів загальноосвітніх навчальних закладів: [методичний посібник для вчителів]. – К. : ТОВ “Лібра Терра”, 2009. – 144 с.
3. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: [підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів] / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / [за загальною редакцією С. Ю. Ніколаєвої]. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
4. Роман С. В. Методика навчання англійської мови у початковій школі: [навчальний посібник]. – К. : Ленвіт, 2005. – 208 с.

ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО АНГЛОМОВНОГО ПИСЬМА СТУДЕНТІВ- ТУРИЗМОЗНАВЦІВ

Іванова І.М.

Київський національний лінгвістичний університет

Оволодіння іноземною мовою (ІМ) професійного спрямування є невід’ємною складовою підготовки фахівців у будь-якій сфері, в тому числі й у сфері туризму, особливо з огляду на те, що динамічний розвиток туризму в Україні ставить високі вимоги до рівня підготовки кадрів у цій галузі. Це означає, що кінцевою практичною метою в оволодінні майбутніми туризмознавцями ІМ виступає формування професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності, зокрема компетентності у писемному мовленні (КП), яка включає їхню здатність створювати письмові тексти, релевантні у професійній діяльності, наприклад, тексти екскурсій різних видів, різні типи листів, рекомендацій, резюме тощо. Таким чином, перед методистами постає завдання розробити ефективну методику навчання майбутніх туризмознавців написання професійно орієнтованих текстів, зокрема текстів екскурсій, які є одним з найприбутковіших туристичних продуктів, що постійно вдосконалюється.

Загальні теоретичні питання навчання іншомовного писемного спілкування студентів немовних ВНЗ досить глибоко вивчено у дослідженнях В.В. Бебих, О.П. Биконі, Т.В. Глазунової, Н.В. Зінукової, Т. М. Корж, Л.В. Курило, О.Б. Тарнопольського та С.П. Кожушко, О.С. Синекоп, Г.С. Скуратівської, О.М. Устименко та інших.

В останні роки з'явилися дослідження, присвячені навчанню професійно орієнтованого писемного мовлення майбутніх фахівців у сфері туризму. Зокрема Л.Є. Шевніна дослідила формування жанрової компетенції в англійському діловому писемному мовленні майбутніх менеджерів туризму, а А.Ю. Чуфарлічева – методику навчання створення англійськомовних туристичних проектів. Однак проблема формування КП майбутніх туризмознавців, зокрема створення текстів екскурсій, залишається дотепер недослідженою, попри велику роль цього туристичного продукту у туристичному бізнесі.

Розвиток письма, як виду мовленнєвої діяльності (МД) у розглядався протягом багатьох років як одна з чотирьох практичних цілей навчання і вивчення ІМ у ВНЗ. З позицій комунікативно-діяльнісного підходу цей вид МД вивчався як динамічна сукупність відповідних знань, навичок і вмінь, закономірності та особливості формування яких досліджувалися у психолінгвістиці і використовуються у сучасній методиці.

КП визначається сьогодні як здатність особистості спілкуватися у письмовій формі в життєво важливих і релевантних для обраної професії сферах і ситуаціях спілкування відповідно до мети спілкування (комунікативного наміру), продукуючи тексти відповідних жанрів і типів [2, с. 213].

Розглядаючи психолінгвістичні особливості формування КП слід розглянути взаємозв'язок писемного та усного мовлення. Для нашого дослідження цей фактор має вирішальне значення, тому що цільовий жанр тексту – екскурсії – є письмовим продуктом, який, однак, призначено насамперед для усної презентації (говоріння) та усного сприйняття (тобто для слухання, а не для читання).

Усне і писемне мовлення розглядають як дві форми комунікації, що мають у своїй основі загальні базові моделі, загальний план змісту і дещо різні плани його вираження. У зв'язку з тим, що письмо ізольоване від співрозмовника, від ситуації спілкування, воно потребує досконалішого обдумування, щоб забезпечити вимоги правильності, адекватності змісту, відповідності темі, повноти висловлювання, чіткості викладу думки. Письмовий продукт повинен бути більш обґрунтованим, логічним, доказовим. Писемне мовлення завжди контекстне на відміну від усного, яке є здебільшого ситуативним [1, с. 213].

Крім того, можна виокремити спільні характеристики і особливості обох форм мовлення, які є також важливими для нас. Обидві форми мовлення є продуктивними, вони ґрунтуються на ідентичних психофізіологічних механізмах (репродукції, вибору, комбінування, конструювання та прогнозування або антиципації) на базі мовленнєвого слуху, внутрішнього мовлення, пам'яті тощо. Спільною для обох форм мовлення є і психологічний зміст МД: 1) мета спілкування, його мотив (в основі якого лежить потреба); 2) предмет спілкування (думки того, хто пише/говорить); 3) продукт (текст) і 4) результат (реакція того, хто читає/слухає). Спільною є також фазова структура діяльності письма і говоріння, ідея якої належить С.Л. Рубінштейну. Кількість фаз у працях різних психологів та психолінгвістів коливається від трьох до п'яти. Л.С. Виготський та О.О.Леонтьєв виділяють у процесі породження письмового тексту п'ять основних етапів (фаз): 1) мотивації та формування мовленнєвої інтенції;

2) орієнтування; 3) планування; 4) реалізації плану; 5) контролю. І.О. Зимня, досліджуючи фазову структуру говоріння, об'єднала другу і третю фази в одну – орієнтувально-дослідницьку, а четверту і п'яту – у виконавчо-регулюючу. Таким чином, навіть у кількості фаз виявляються спільні й відмінні риси письма і говоріння. Різняться і зміст перелічених фаз.

З позиції психолінгвістики письмо необхідно розглядати як вид МД, який з точки зору кількості і змісту його фаз, має дуже суттєву різницю порівняно з усіма іншими видами МД. При створенні тексту екскурсії, тобто при виконанні цілком творчої роботи, процес письма розвивається як послідовна зміна фаз, моделювання яких у відповідних вправах дозволить зробити більш ефективним.

ЛІТЕРАТУРА

1. Глухов В. П. Основы психолингвистики: учеб. пособие для студентов педвузов / В. П. Глухов. – М.: АСТ : Астрель, 2005. – 351 с.
2. Методика навчання іноземних мов і культур : теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін. [за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої]. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.

ТИПИ СПРИЙНЯТТЯ ІНФОРМАЦІЇ У НАВЧАННІ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ

Іванова О.О.

Київський національний лінгвістичний університет

Сьогодні знання іноземних мов є більш ніж важливим, адже володіння іноземними мовами не лише надає значні можливості для спілкування, а й допомагає людині досягти впевненості у собі, розширити кругозір і, навіть, покращити розумові здібності. Це також надає людині переваги під час процесу працевлаштування, оскільки досить ймовірно, що роботодавець надасть перевагу саме тому кандидату, який має знання іноземних мов. Саме тому важливим є вміння використовувати професійну лексику іноземною мовою.

Основною ціллю навчання іноземних мов у немовних вищих навчальних закладах є формування комунікативної компетентності, адже саме це дозволяє людині використовувати іноземну мову для досягнення комунікативних цілей у повсякденному житті та професійному оточенні. Навчання лексики є одним з головних складових елементів процесу оволодіння іноземною мовою, адже без достатнього словникового запасу процес спілкування є неможливим. Лексична компетентність відіграє величезну роль у процесі оволодіння мовою, адже вона дозволяє сформувати компетентності в усіх видах мовленнєвої діяльності: читанні, аудіюванні, говорінні та письмі. Найважливішим елементом змісту лексичної компетентності є лексичні навички, адже вони забезпечують функціонування лексики в спілкуванні. Саме вони дозволяють правильно утворювати, вживати і розуміти іншомовну лексику, спираючись на зв'язки між

294. Радчук О.В.	Экспланаторный потенциал понятия <i>отсутствие</i> ...	568
295. Сміховська Т.І.	Особливості художніх прийомів танка в японській поезії золоті доби	570
296. Сокур И.А.	Изучение основ научного стиля речи в теоретическом и функциональном аспектах	571
297. Сорокіна Л.С.	Щодо змін, яких зазнала японська література в 40-ві роки ХХ-го століття	573
298. Стеблюк К.С.	Специфіка мови графічного роману: перехід між кадрами та часові рамки	575
299. Стецик Н.М.	Єдність життєвого й творчого принципів Осипа Шпитка	577
300. Тищенко И.Ю.	Художественный мир поэзии ф.и. тютчева	579
301. Фінік Є.О.	поетичний образ стихії вогню та води в австралійській поезії	581
302. Шагпури Марджан	Типы пространства в произведениях А.П. Чехова	582

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

303. Аврамчук А.М.	Вітчизняний досвід використання системи moodle для проектування мультимедійних електронних освітніх ресурсів з мовних дисциплін	585
304. Асоянц П.Г.	Використання програми “Hot potatoes” у навчальному процесі з іноземної мови	586
305. Бабушко С.Р.	Шляхи формування іншомовної компетентності студентів немовних внз	588
306. Бесклінська О.П.	Застосування “хмарних технологій” від google при викладанні дисципліни “лінгвостатистика”	590
307. Весненко І.Г., Асоянц П.Г.	Використання інформаційно-комунікаційних технологій у медичній освіті	592
308. Гришмановський А.С.	Хмаро орієнтовані засоби візуалізації мультимедійних даних	593
309. Гутник В.М.	Оволодіння фонетичними знаннями у комунікативному вступному корективному курсі...	595
310. Жук О.М.	Принципи відбору іншомовного лексичного матеріалу для учнів початкової школи	597
311. Іванова І.М.	Психолінгвістичні особливості навчання професійно орієнтованого англomовного письма студентів-туризмознавців	899
312. Іванова О.О.	Типи сприйняття інформації у навчанні іншомовної лексики	601
313. Ігнатенко В.Д.	Вимоги до створення сучасних електронних засобів навчання для самостійного оволодіння письмовими видами перекладу	603
314. Калінчук А.О.	Позакласна діяльність з іноземної мови як невід’ємна складова навчально-виховного процесу у загальноосвітніх навчальних закладах ..	605